

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת וישלח, תשפ"ה

זמני כניסת שבת

Baltimore, MD - 4:25	Minneapolis, MN - 4:13
Brooklyn, NY - 4:11	Miami, FL - 5:13
Chicago, IL - 4:00	Monsey, NY - 4:10
Houston, Texas - 5:05	Montreal, Quebec - 3:53
Johannesburg, S. Africa - 6:37	Passaic, NJ - 4:11
Lakewood/Deal, NJ - 4:13	Toronto, Ontario - 4:23
London, UK - 3:36	Yerushalayim - 4:01
Los Angeles, CA - 4:26	Zurich, Switzerland - 4:17

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאור צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

הריגת שכם

היתר הריגת שכם כתב הרמב"ן כי עברו על שבע מצוות בני נח. ונתקשה שם א"כ אמאי אמר ארור אפס כי עז וכתב ארר אפס כי עשו חמס... כי הם היו בוחרים בהם ובעטו בדבורם וכו' זהו שאמר כלי חמס מכרותיהם.

וכתב אמו"ב ד' י"ג כוונת רמב"ן משום גניבת דעת דאסור גם לעכו"ם כמבואר בחולין צ"ד.

והנה בעיקר איסור גניבת דעת עכו"ם נחלקו בזה כי כתב שם הריטב"א חולין צ"ד מדכתיב לא תגנובו, וע"ש ריטב"א מה דכתיב בסיפא איש בעמיתו חוזר על לא תכחשו ולא תשקרו, וע"ז ממעט גוי. (ומשמע דאין עובר על לא תשקרו אם משקר לגוי, ואולי גם אין עובר על מדבר שקר תרחק. אך יש שכתבו כוונתו תשקרו על שבוטת שקר). וכע"ז ביראים וסמ"ג.

אבל ע' שע"ת ג' קפ"ד שבתוך דיני שקר הביא אסור גניבת דעת לגוי, וע"ש שע"ת שחמור יותר מגזל כי הוא מיסודי הנפש. ומשמע שהוא מדין שקר. וכן משמע ברמב"ם, ע' עבודת המלך. וע' ס"ח תכ"ו וחוט המשולש ט"ו ומנ"ח רנ"ח ד' אסור לשקר לגוי. ולשני השיטות א"ש דברי הרמב"ן.

וע' שו"ע תע"ב ממרה"ל בליל פסח מותר להניח משכונות עכו"ם על השלחן.

וע"ש מהרי"ל עמ"כ כ"ג דכל השנה אסור, ובט"ז ק"כ י"א כתב המנהג תמיד דשרי, וכתב דאין לחוש משום גזל כי בהתירא אתי לידיה, ואין לחוש משום גניבת דעת כי לא אסרו אלא אם מקבל ממנו איזה טובה או כסף עבור הגניבת דעת הזו. (ויש לעיין בטעם חידוש זה, אי כטעם הריטב"א או כטעם שע"ת).

ונחלקו תומים ונתיבות לענין הפקעת פקדונו, ולכא' תולה בדברי הט"ז.

ובמג"א כתב דאסור כל השנה משום שואל שלא מדעת, ובפסח שרי כי אין מקפיד, ובח"י הק' עליו דגם בפסח לא התיר מהרי"ל אלא להסתכל ולא להשתמש.

קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך (לב,יא)

שהוא אינו מבין כלל שחטאים הם, לכן נמצא הוא תמיד ביראה ופחד וסר מרע. אך אנו האנשים הפשוטים בהבנתנו הדלה חושבים שאין בנו חטא כלל ואיננו יראים ממנו. וכבר כתב המסילת ישרים (פ"ג) שהעוה"ז דומה ללילה חשוך ורק החכמה והיראה מאירים את את עיני האדם. וזש"כ רבינו יונה (שע"ת ב,יט) שהרבה צדיקים בעוה"ז אין אדם יכול לגזור עליהם שצדיקים הם ותעלה נפשם למרום כי 'האדם יראה לעיניים וה' יראה ללבב'. והיינו משום חשש חטא נסתר כמש"כ ביעקב.

"הארה זו חייבת לחולל מהפכה בנפשותינו. ומה צדיקים שמעשיהם צדקות, יתכן שלא תעלה נפשם למרום כי אולי אינם צדיקי אמת, אנו שאין מעשינו כמעשי הצדיקים היאך נוכל לבטוח במעשינו שנזכה לעוה"ב."

מרן המשגיח הגאון הרב יחזקאל לוינשטיין זצלה"ה

רש"י: נתמעטו זכויותי ע"י החסדים והאמת שעשית עמי, לכן אני ירא שמא משהבטחתי נתלכלכתי בחטא ויגרום לי להמסר ביד עשוי.

יעקב אבינו ע"ה, למרות גדלותו, למרות הבטחות הקב"ה, ועל אף שבחן ובדק בכל מעשיו ולא מצא בהם פגם, אעפ"כ ירא היה שמא יש בו חטא לא מורגש שיגרום שלא יתקיימו ההבטחות המפורשות שהבטיחו ה'.

ביאור הענין, במקום בו מסתיימת השגת האדם שם מתחילה תביעת הקב"ה - 'וכל יצר מחשבות מבין'. יתכן חטא באדם שכלל אינו מבין ויודע שיש בו חטא, אך הקב"ה מבין ותובע אותו על חטא זה. וכך היו כל חטאי הראשונים, שבהשגת אנוש אינם חטאים כלל - 'כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה' אך בכ"ז הקב"ה מצא בו חטא.

ואלו דברי שלמה המלך ע"ה 'חכם ירא וסר מרע' - כי החכם יודע שיתכנו בו חטאים

מרן המשגיח הגאון הרב אהרן דוד הלוי חדש זצלה"ה, נלב"ע י"ז כסלו תשפ"א

כסלו תשי"א, ישיבת 'חברון' שכונת גאולה ירושלים

בפתח בית המדרש מופיעים שני בחורים לא מוכרים. הם הגיעו לירושלים לרגל שמחה משפחתית, כעת בשעת ערב מאוחרת כבר אין להם דרך לחזור לחזור לעירם. כשצעו ברחובות העיר שאל הצעיר את אחיו "היכן נשאר הלילה?" "אינך יודע?" השיב בתמיהה, "בחור אחד ב'חברון', אהרן דוד, הוא מסדר מיטה למי שצריך".

כעת, שאון הלימוד מקבל את פניהם, בחור עובר ליד הפתח ומצביע אל עבר אחד הספסלים "אהרן דוד חדש שם".

הם מצאוהו יושב ולומד בהתמדה. "סליחה, אנחנו צריכים מקום להלילה".

הבחור אהרן דוד נעמד, סקר במבטו את בית המדרש עד שנחו עיניו על ספסל ריק. אוה! פלוני ופלוני אינם בישיבה הערב. הוא הפנה אותם אל עבר החדר הנכון, "שם תוכלו לישון", ושב לתלמודו.

הגה"צ רבי נפתלי חדש שליט"א, אחיו של מרן המשגיח זצ"ל סיפר: באותן תקופות לא הייתה אפשרות ליסוע מהעיר בשעות מאוחרות. כל בחור ידע, בין מפוניב' בבני ברק, מפתח תקוה, או מכל ישיבה אחרת, שאם הוא נאלץ להעביר את הלילה בירושלים יש לוכתובת, אהרן דוד חדש מ'חברון' מסדר מיטה למי שצריך.

הוסיף הגר"נ: הדבר לא הפריע לרציפות לימודו. ישב ולמד בהתמדה, קם, הביט, הפנה, וב ללימודו בשקיעות. וכשלא נמצאה מיטה פנויה באותו לילה, היה נותן את מיטתו שלו באמרו שהוא כבר יסתדר...

כבר בבחרותו, ביושבו בבית המדרש ראה את האחר, לקח אחריות ודאג לו. כך כל ימיו, עד שגם בימיו האחרונים, בשכבו חסר אונים בבית החולים, נטול יכולת דיבור, זקוק לסעד תמיד, ראה הוא את אלה שסביבו. הוא התאמץ לסמן תודה לכל רופא ולכל איש צוות שסייע לו, ולעתים אף לכתוב במאמצים גדולים.

מתוך 'קרוב אליך ה' לנכדו הרה"ג הרב חנן הרבט שליט"א

דברי רבותינו

דברי הימים

נחלת יעקב - "והתענג על ה"

"לכה דודי לקראת כלה"

"לכה דודי לקראת כלה פני שבת נקבלה". בדברים אלו מזמינים כלל ישראל את הקב"ה לילך עימנו לקבל יחדיו את פני השבת. כי השבת היא הברית בין הקב"ה לכנסת ישראל, כמו שכתוב (שמות לא, יז) "ביני ובין בני ישראל את היא לעולם", לכן מבקשים בני ישראל מהקב"ה לילך יחדיו ולקבל את פני השבת, ובזה מתקיימת הברית שבין ישראל לאביהם שבשמים.

ברית השבת באמונה ובאהבה

בשבת קודש מעידים אנו על אמונת חידוש העולם, שהקב"ה ברא שמים וארץ וכל אשר בהם בששת ימי המעשה. וביום השבת ע"י הנשמה יתירה הנוספת בנו, מתרבה כוח ההכרה והשכל, וזוכים אנו ביום השבת להשיג את הקב"ה בכפל כפליים יותר מימות החול.

לכן השבת היא ברית בין הקב"ה לבני ישראל, כיון שכאשר מתחזקת האמונה ש"איך עוד מלבדו" והוא בעל הכוחות כולם, עילת העילות וסיבת הסיבות, והוא מקור החיים, ככתוב "כי עמך מקור חיים" (תהילים לו, י), מיד מתמלא הלב באהבת ה' יתברך ובהכרת הטוב על כל הטובה אשר עושה עמנו, שהוא מחיינו, והוא מקיימנו וזן ומפרנס אותנו, ואנו אומרים לו שירה והודאה על רוב חסדיו ונפלאותיו שעושה עימנו.

והוא כמו שמביא רש"י (דברים ו, ו), את דברי הספרי עה"פ ואהבת את ה' - מהי האהבה? "והיו הדברים האלה", שמתוך כך אתה מכיר בקב"ה ומדבק בדרכיו", שע"י לימוד התורה מכיר האדם את הקב"ה ועי"ז מגיע לאהבת ה'. כך בשבת,

ע"י תוספת כוח ההכרה והשכל, אנו מכירים בקב"ה ובחסדיו המרובים, ומתמלא ליבנו באהבתו - ובזה נעשית ברית של אהבה וידידות בין הקב"ה לכנסת ישראל. זוהי הברית בין הקב"ה לכנסת ישראל, שאנו זוכים לה בשבת.

עונג שבת באהבת ה'

והנה, מצות השבת היא 'לענגה ולכבדה כפי אשר תשיג ידו', ועל זה אומר הנביא "אם תשיב משבת רגלך, עשות חפצך ביום קדשי, וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכוּבד, וכבדתו מעשות דרכיך, ממצוא חפצך ודבר דבר, אז תתענג על ה', והרכבתך על במותי ארץ, והאכלתיך נחלת יעקב אביך, כי פי ה' דיבר" (ישעיהו נח, ג).

ואמרו חז"ל (שבת קיח.): כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, שנאמר "אז תתענג על ה' והרכבתך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך" וגו'. ולכאורה משמעות הפסוקים היא, שמה שכתוב "אז תתענג על ה' והרכבתך על במותי ארץ", הוא מהברכה שזוכה לה המענג והמכבד את השבת.

אמנם אין זו הכוונה, שהרי עוד אמרו חז"ל (שם): כל המענג את השבת נותנין לו משאלות ליבו, שנאמר "והתענג על ה' יתן לך משאלות לבך", עונג זה אינו יודע מהו? כשהוא אומר "וקראת לשבת עונג" הרי אומר זה עונג שבת", ע"כ. הרי שעונג שבת הוא מה שנאמר והתענג על ה', ושכרו הוא שיתנו לו משאלות ליבו, ולפי זה משמע שאף מה שנאמר "אז תתענג על ה'" - אין הכוונה לשכר שמקבל המענג והמכבד את השבת, אלא זו עצם המצוה של עונג שבת.

ואף שבגמ' מבואר שעונג שבת הוא ע"י שמרבה במאכל ובמשתה לכבוד שבת, אך עלינו לדעת שאין הכוונה לתענוג גרידא, אלא המכוון במצווה זו הוא שיתענג על ה'. והיינו שע"י שמענג ומכבד את השבת, יתבונן ברוב חסדיו ונפלאותיו שעושה עימנו ויתמלא באהבה לקב"ה, וישמח ויודה לו ויאמר שירה והודאה לאדון עולמים.

ברית אהבה ע"י עונג שבת

מי שמתבונן בזה, זוכה לברית עולם שיש בשבת בין הקב"ה לישראל, שהיא ברית אהבה וידידות, ולכן ימלא ה' כל משאלות ליבו לטובה. כי כמו האוהב שממלא את כל משאלות ליבו של אוהבו, כמו כן נוהג עימנו הקב"ה ברוב טובו וממלא את כל משאלות ליבנו לטובה.

והנה, האהבה והיראה הן שתי מצוות גדולות והן הן יסודי הדת. וברוח חיים הביא מהזוה"ק: והנה שהאהבה והיראה הם כ'כנפים' שמעלים את התורה והמצוות עד כסא הכבוד.

ובחובות הלבבות (חשבון הנפש פ"ג) כתב, שא"א לאדם להשיג אהבת ה' כל זמן שאוהב את העוה"ז, כי אהבת העוה"ז ואהבת העוה"ב הן כצרות זו לזו. ואם אוהב הוא את העוה"ז חסר לו באהבת הקב"ה. וא"כ זהו חסרון בקיום המצוה של אהבת ה', שהרי המצוה היא "ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך" (דברים ו, ד) - שלא תהיה בליבו שום פניה ואהבה אחרת, אלא רק אהבתו יתברך.

ואף שקשה לאדם לפעול בלבבו שלא תהיה לו כלל אהבה לענייני העוה"ז, אמנם יכול להגיע לזה ע"י שיתבונן ויכיר בעצמו כמה כל תענוגי העוה"ז הם הבל, וכמו שאמר שלמה המלך בחכמתו "הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל". ויתבונן בגודל השכר של קיום התורה והמצוות, והנצח השמור לצדיקים לעתיד לבוא, שזהו דבר קיים לעד ולעולמי עולמים.

העוה"ז אינו אלא דבר חולף. כי העוה"ז הוא שקר, ושקרא לא קאי. אבל העוה"ב הוא אמת ואמת קאי. ורק ע"י לימוד התורה, שהיא תורת אמת, והדבקות בקב"ה שהוא האמת, "כי אתה אלוקים אמת ודברך אמת וקיים לעד", זוכים לעוה"ב שהוא אמת וקיים לעד.

מ"י זהב"

הנה בפרשת השבוע מוזכרים שמות המלכים אשר מלכו באדום לפני מלך מלך בישראל. ואף שפרשה זו סתומה היא, ואין אנו מבינים מה באה ללמדנו, בשמותם ושם עריהם, אמנם מאמינים אנו שיש בדברים אלו עניינים נסתרים אשר לא זכינו שיתגלו לנו.

ובסוף הפרשה מוזכר המלך האחרון אשר שמו "הדר ושם עירו פעו ושם אשתו מהיטבאל בת מטרד בת מי זהב" (בראשית לו, לט). ויש לתמוה, מדוע נכתב גם שם אשתו? ולא זאת בלבד, אלא אף שם אביה ושם אבי אביה נכתבו?

ובאמת רש"י בלשונו הזהב מאיר את עינינו בזה, וזה לשונו: "בת מי זהב - מהו זהב", עשיר היה ואין זהב חשוב בעיניו לכלום, ע"כ. והיינו שהיה עשיר גדול כ"כ עד שזהב כבר לא היה חשוב בעיניו לכלום, והיה אומר "מהו זהב". משמע שהיה עשיר גדול מאוד, שהרי דרך הארץ היא שכשיש לו מנה רוצה מאתיים, וכפי גודל עושרו כך רבה תאוות הממון בליבו, אבל הוא היה אומר - "מהו זהב", אלא ודאי עשיר גדול מאוד היה ומתוך כך היה אומר "מהו זהב".

"אשרינו מה טוב חלקינו"

ונראה שהפסוק בא ללמדנו איך להתגבר על כל פיתויי היצר, שהרי באמת עשירים אנו יותר מ"מי זהב" בלי גבול ובלי תכלית. כי הוא כל עושרו לא היה אלא בענייני העוה"ז הכלים וחולפים כמו רגע, ואינם אלא הבל, אבל אנחנו זוכים בכל רגע ורגע שבו אנו מקיימים תורה ומצוות לטוב השמור לצדיקים לנצח נצחים, והרי כל הנאות העוה"ז הם כאין וכאפס לעומת קורת רוח אחת שבעוה"ב, ומרוב עושרינו ודאי שנהביל את כל ענייני העוה"ז ולא יחשבו בעינינו לכלום. וכמו שאמר שלמה המלך "הבל הבלים הכל הבל".

ועלינו להתבונן בכל עת ובכל שעה כמה גדול עושרנו, שבכל רגע ורגע של קיום התורה אנו זוכים ל"ר טובך אשר צפנת ליראיך" (תהילים לא, כ), שעל טוב זה נאמר "עין לא ראתה אלוקים זולתך". וע"י שנתבונן בזה, יהיו כל ענייני העוה"ז הבל בעינינו ולא נחשיבים כלל.

ובשבת קודש זהו הזמן הראוי להתחזק יותר בהתבוננות זו, כיון שע"י שנכיר בשכר הגדול שאנו זוכים לו ע"י קיום התורה והמצוות, יתמלא ליבנו אהבה לקב"ה מגודל חסדו אשר הגדיל עלינו, שנתן לנו את תורתו וציוונו לשמור מצוותיו וגמלנו בשכר טוב, ובאהבה זו אנו מקיימים בשלמות את מצות עונג שבת, להתענג על ה', ולשמח בו, ולמר לו, "אשרינו מה טוב חלקינו, ומה נעים גורלינו, ומה יפה ירושתינו, אשרינו שאנחנו משכימים ומעריבים ערב ובוקר ואומרים פעמיים בכל יום שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד".

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

Yaakov Avinu's Techumin: Full Stop!

Harav Hagaon Meir Tzvi Shpitzer Shlita

Yaakov Avinu sends large gifts to Eisav, with the message כה תאמרו לראשית עשו לך עבדך יעקב עם לבן גרתי. Rashi explains that תרי"ג מצוות שמרתי עם לבן גרתי implies that he had kept the 613 mitzvos in Lavan's house?

The Chasam Sofer explains that Yaakov Avinu was displaying the riches he had been privileged to amass, and since Eisav knew that he (Eisav) was destined to receive the riches of this world, he would wonder how Yaakov Avinu had managed to obtain this wealth. The answer, as Yaakov was conveying, was that he had kept the 613 mitzvos, one of which is Shabbos, which carries the incredible segulah of בְּרַכְתָּהּ ה' היא תעשיר; the Gemara says that bircas Hashem refers to Shabbos, which is the mekor haberachah, and therefore brings ashirus. In other words, Yaakov Avinu was zocheh to ashirus because he kept Shabbos.

Later in the parshah, Yaakov Avinu arrives in Shechem and encamps there. Regarding the words וַיַּחֲנוּ אֶת פְּנֵי הָעִיר, the Midrash teaches that he arrived on Friday afternoon and established techumin, meaning that he designated places that he was and wasn't allowed to go on Shabbos. There are differing opinions as to whether he was outside the city of Shechem and that's where he spent Shabbos because he couldn't go inside due to the techum restriction, or whether he actually entered the town and he couldn't leave on Shabbos because of the dinim of techumin.

Why is it important for us to know that Yaakov Avinu established techumin? The Midrash, in Parshas Bereishis, observes that the navi (Yeshayah 58:14) promises us that if we keep Shabbos, Hakadosh Baruch Hu will grant us the same inheritance of Yaakov Avinu: וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ. What was Yaakov Avinu's inheritance? Hashem promised him an endless portion, a נחלה בלי מצרים, as the passuk says, וּפְרָצְתָּ יָמָה וְקָדְמָה וְצַפְנָה וְנִגְבָּה. When the passuk says, וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ, it is conveying that when you keep Shabbos, you, too, will merit this boundless portion.

Why, asks the Midrash, did Yaakov Avinu merit this berachah of נחלה בלי מצרים? Because he's the one who kept Shabbos. In the zechus of וַיַּחֲנוּ אֶת פְּנֵי הָעִיר, he merited a נחלה בלי מצרים.

How do we understand the relationship between keeping Shabbos, specifically the concept of techumin, and the ashirus of נחלה בלי מצרים?

The Shelah says that this world has a never-ending pull on a person. A person gets involved in gashmiyus on Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday, and so on, and if you don't put a stop to it, then the gashmiyus just keeps going, drawing a person in more and more. You have pleasure from this world, and then you crave the next pleasure and the next, as you are drawn into the never-ending spiral of this world.

R' Yechezkel Abramsky, in Chazon Yechezkel, cites the Kuzari's explanation that by creating the world in six days, Hakadosh Baruch Hu, kivaychol, created a stopping point for the world. The seventh day is meant to be a time to focus not on gashmiyus but on the real purpose of the world, which was and remains ruchniyus. The days of the week, with their gashmiyus, draw us further and further into this world, so we have to make a stop and think, what was my madreigah a week ago? How close was I to Hakadosh Baruch Hu a week ago? Then, we refocus on the purpose of this world, reminding ourselves that we are here in order to be involved in ruchniyus, and all the gashmiyus that we're busy with is only a means to bring us and the world to a ruchniyus goal. When a person understands this, then Shabbos has achieved its purpose, and he can bring kedushah into the following week.

The same idea is expressed by R' Tzadok (Tzidkas HaTzaddik 237).

With this in mind, we can explain that Yaakov Avinu's observance of the halachos of techumin was a statement that he would not become pulled into all that this world has to offer. Rather than traveling, he would stop in his place and contemplate, what am I really doing in this world? My tachlis isn't to run around and travel the world, but to bring kedushah to the place where I am. For this, Yaakov Avinu was zocheh to a נחלה בלי מצרים.

Shabbos: The Pursuit of Ruchniyus

The 39 melachos that are forbidden on Shabbos are based on the same concept. The first eleven melachos, the Gemara tells us, are called sidura d'pas, encompassing the labors that are necessary for creating bread: zorei'a, choresh, kotzer, me'amer, and so on. Those are followed by another set of melachos that are necessary for creating wool, leather, and clothing: gozez and menapetz, then tzad, shochet, and mafshit. The final melachos are necessary for building a house: kosev and mochev, boneh and soser, and so on.

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

These 39 melachos represent involvement in this world. What is a person busy with in this world? Food, clothing, and shelter — these are the areas that a person dedicates his life to, as he seeks to enjoy more and more of these things. These 39 melachos drag us into the never-ending cycle of pursuit of happiness, as a person seeks one pleasure after another. This goes on and on, unless the person puts a stop to it and decides not to be involved, for twenty-five hours, in pursuing food, clothing, and housing, but to instead focus on the real purpose of this world, which is ruchniyus.

As R' Abramsky explains, Hakadosh Baruch Hu made the world in six days and then stopped on the seventh day because that day represents the purpose of this world, and everything that happened in those six days was only to enable us to get closer to Hakadosh Baruch Hu. Shabbos serves as an opportunity to refocus, and to analyze: Am I at a higher madreigah than I was at a week ago? It is a time to focus on tefillos and enjoy the spirituality of Shabbos.

If a person does that, he is following the example of Yaakov Avinu, who established techumin and was zocheh to וּפְרָצָתָ יָמָה וְקִדְמָה וְצִפְנָה וְנִגְבָּה. This promise of endless berachah in this world comes when you understand that בְּרַכְתָּ ה' הוּא תַעֲשִׂיר, and that the tachlis of this world is ruchniyus. If you focus on ruchniyus, that's when you get your נחלה בלי מצרים, because you're not limited to the gashmiyus of this world.

Remember the Purpose!

There's a famous story recorded in the sefer Rachamei Ha'av about the father of the Rema, who had a business in Krakow and was offered a business deal just before chatzos on Erev Shabbos. Since he never did melachah or kept his business open after chatzos, he closed his business and lost that important deal — but for that, he was blessed a year later with a son who became the Rema.

There's no issur to keep a business open after chatzos on Friday, but the father of the Rema understood that the purpose of Shabbos is to realize what's the real tachlis of this world. He closed his store on Friday afternoon because he wanted to spend time before Shabbos preparing himself spiritually. He understood that Shabbos offers an opportunity for ruchniyus, and in that zechus he merited to have a son who became the Rema, because he was brought up with this understanding that this world is really for ruchniyus and not for gashmiyus.

In a similar vein, there's a famous story told about a man named R' Donath who lived in Haifa about eighty years ago and was a shareholder in a big coat company called Shachar. When this coat company entered a partnership with the Egged company, R' Donath was unsure whether

to maintain his involvement, due to concerns of shemiras Shabbos, so he approached his rav, Rav Klein from Haifa, and asked him whether he could remain a shareholder. Rav Klein said he didn't know the answer to this difficult halachic question, so he went to ask the Chazon Ish in Bnei Brak.

The Chazon Ish responded that remaining a shareholder in the company might be halachically muttar, but if he wanted to have children and grandchildren who keep Torah properly and bring him nachas, he should pull out. That's exactly what R' Donath did, and he was zocheh to an incredibly large family full of ehrliche people who are big talmidei chachamim.

The Chazon Ish was conveying that it's one thing just to keep the Shabbos, and another thing to understand what Shabbos really is. If you remain a partner in that company, the Chazon Ish was saying, you're failing to realize that the purpose of Shabbos is to understand that we are here in this world for ruchniyus. The point isn't to look for some way to find a heter to keep your business open on Shabbos.

May Hakadosh Baruch Hu bentch all of us to follow in the way of Yaakov Avinu and keep our techumim clear, knowing what is for Shabbos and what is not, and may we be zocheh to וּפְרָצָתָ יָמָה וְקִדְמָה וְצִפְנָה וְנִגְבָּה of מצרים.